

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

UNIVERSITY OF SARAJEVO
FACULTY OF PHILOSOPHY

71000 Sarajevo, Franje Račkog br. 1,
Bosna i Hercegovina
Poštanski pretinac br. 347
Telefoni: ++ 387 33 20 36 43; ++ 387 33 20 45 99;
++ 387 33 25 31 00; ++ 387 33 20 35 50
Dekan: ++ 387 33 25 31 11
Sekretar: ++ 387 33 25 32 02
Fax: ++ 387 33 66 78 73
e-mail: dekanat@ff.unsa.ba

Vijeće Fakulteta

Broj: 02-01/331

Sarajevo, 22. 9. 2023. godine

Na osnovu člana 69. i 108. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/22.), člana 111. i 168. Statuta Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-14-5-1/23 od 26. 7. 2023. godine, Odluke Vijeća Univerziteta u Sarajevu - Filozofskog fakulteta, broj: 02-01/430 od 10. 10. 2022. godine, prijedloga odsjeka/katedre/predmetnih nastavnika: Odsjek za anglistiku, broj: 02-02/144 od 21. 9. 2023. godine, Odsjek za arheologiju, broj: 02-06-ARH/44 od 21. 9. 2023. godine, Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik, broj: 02-03/86 od 21. 9. 2023. godine, Odsjek za filozofiju, broj: 02-04/94 od 21. 9. 2023. godine, Odsjek za germanistiku, broj: 02-05/112 od 20. 9. 2023. godine, Odsjek za historiju, broj: 02-06/92 od 20. 9. 2023. godine, Katedre za historiju umjetnosti, broj: 02-06-HUM/30 od 21. 9. 2023. godine, Odsjeka za komparativnu književnost i informacijske nauke, broj: 02-08/95 od 21. 9. 2023. godine, Odsjeka za orijentalnu filologiju, broj: 02-10/250 od 21. 9. 2023. godine, Odsjek za pedagogiju, broj: 02-11/118 od 21. 9. 2023. godine, Odsjek za romanistiku, broj: 02-12/91 od 20. 9. 2023. godine, Odsjek za slavenske jezike i književnosti, broj: 02-13/45 od 21. 9. 2023. godine, Odsjek za sociologiju, broj: 02-14/39 od 22. 9. 2023. godine, Mišljenja, broj: 03-02/799 od 20. 9. 2023. godine, Vijeće Fakulteta na 23. elektronskoj sjednici održanoj 22. 9. 2023. godine, *donijelo je*

ODLUKU

I

Usvajaju se PROGRAMI RADA NA PREDMETIMA (SILABUSI) ZA STUDIJSKU 2023/2024. I 2024/2025. GODINU (IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH I NOVI SILABUSI ZA NASTAVNE PREDMETE PO NASTAVNIM PLANOVIMA I PROGRAMIMA 2019/2020. KOJI SU PO PRVI PUT U PRIMJENI):

- ODSJEK ZA ANGLISTIKU
- ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU
- ODSJEK ZA BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK
- ODSJEK ZA FILOZOFIJU
- ODSJEK ZA GERMANISTIKU
- ODSJEK ZA HISTORIJU
- KATEDRA ZA HISTORIJU UMJETNOSTI
- ODSJEK ZA KOMPARATIVNU KNJIŽEVNOST I INFORMACIJSKE NAUKE
- ODSJEK ZA ORIJENTALNU FILOLOGIJU
- ODSJEK ZA PEDAGOGIJU
- ODSJEK ZA PSIHOLOGIJU
- ODSJEK ZA ROMANISTIKU
- ODSJEK ZA SLAVENSKE JEZIKE I KNJIŽEVNOSTI
- ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU.

II

PROGRAMI RADA NA PREDMETIMA (SILABUSI) ZA STUDIJSKU 2023/2024. I 2024/2025. GODINU iz stava I. ove odluke objavit će se na oglasnim pločama i web stranici Fakulteta.

III

PROGRAMI RADA NA PREDMETIMA (SILABUSI) ZA STUDIJSKU 2023/2024. I 2024/2025. GODINU iz stava I. ove odluke sastavni su dio ove odluke.

DEKAN FAKULTETA

Prof. dr. Kenan Šljivo

DOSTAVITI:

1. Odsjecima x14
2. Dekanu Fakulteta
3. Prodekanima Fakulteta x3
4. Sekretaru Fakulteta
5. Službama Fakulteta
6. Web
7. Uz zapisnik
8. Arhiva

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

Broj:

01-06-ARH/44

Datum:

21. 9. 2023. god.

Učesnik Fakulteta
Prodekan za nastavu
21.9.2023.

UNIVERZITET U SARAJEVU-FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU
Sarajevo, 21.9.2023. godine

PRODEKANESI ZA NASTAVU I STUDENTSKA PITANJA FAKULTETA

PREDMET: *Izmjene i dopune silabusa za studijsku 2023/2024. godine*

Poštovani,

U skladu sa Vašim dopisima broj: 01-04/56 od 22.5.2023. godine i broj: 01-05/12 od 30.8.2023. godine u vezi sa dostavljanjem izmijenjenih i dopunjenih/novih silabusa, u prilogu dostavljamo silabuse sljedećih nastavnika: Prof. dr. Adnan Busuladžić i doc. dr. Edin Bujak.

Srdačno,

Rukovodilac podorganizacione jedinice

Doc. dr. Edin Bujak

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija starog Rima				
Šifra/kod	FIL ARH 235	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	ECTS 4 druga studijska grupa ECTS 1
Ciklus studija	I ciklus	Semestar	II	Ak. godina	2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Adnan Busuladžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: br. 135 e-mail: adnan.busuladzic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253-158	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Dina Vajzović-Balihodžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: br. 137 e-mail: dina.vajzovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253-251	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 0; vježbe 1 druga studijska grupa – predavanja 1; seminar 0; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet obrađuje historiju starog Rima, odnosno tekovine i dostignuća rimske civilizacije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je ovladavanje znanja o rimskoj klasičnoj civilizaciji, na način da razumije njenu baštinu, naslijeđe.				
Ishodi učenja	Ishodi učenja odnose se na osposobljavanje budućih arheologa da mogu na adekvatan način arheološku građu iz antičkog perioda razumijeti kroz historijski kontekst njenog nastanka.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta: Historija starog Rima

Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa predmetom, literaturom, značajem rimske klasične civilizacije i njena dostignuća. Topografija rimskog svijeta, izvorna građa
2.	Temelji nastanka rimskog svijeta: kultura terramare, Vilannova kultura, Etrurci, osnivanje grada Rima
3.	Doba kraljeva (VII do IV st.p.n.e.)
4.	Rana Republika (od IV st. do 367. god.p.n.e) – borba patricija i plebejaca, Zakon dvanaest pločica, Zakon Licinija i Sekstija
5.	Srednja Republika (od 367. do 133. god.p.n.e.) – Ratovi sa Samničanima, Ratovi sa Pirom, Punski ratovi, ustanak robova na Siciliji
6.	Kasna Republika (od 133. god. do 31/27. god.p.n.e.) – Tribunat Tiberija Grakha, zakonodavstvo Gaja Grakha, agrarna kriza, Jugurtin rat, Gaj Julije Cezar, Sulina diktatura, bitka kod Akcija
7.	Doba Rimskog carstva - Principat – Uspostava principata i vladavina Augusta
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Dinastija Julijevaca – Klaudijevaca - Tiberije, Kaligula, Klaudije, Neron (27. god. p. n. e. – 68. god. n. e.), vrijeme građanskih ratova i dinastija Flavijevaca - Vespazijan, Tit, Dominicijan (69-96. god.)
10.	Nerva i dinastije Antonina (Trajan, Hadrijan, Antonije Pio, Marko Aurelije, Lucije Ver, Komod)
11.	Dinastija Severa (Septimije Sever, Karakala, Geta, Makrim, Elagabol, Aleksandar Sever)
12.	Uspostava Dominata – Vladavina Dioklecijana, tetrarhija, edikti protiv kršćana
13.	Konstantinova vladavina, Milanski edikt, Nikejski sabor, Teodosije I
14.	Podjela Rimskog carstva na Istočno i Zapadno, pustošenje Rima od strane Alariha, pad Zapadnog Rimskog carstva, Justinijan
15.	Rimski društveni život, pravo, religija, arhitektura, umjetnost
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se izvodi u formi predavanja i video prezentacije materije koja se obrađuje, kako bi se studentima na adekvatan način prikazala tema.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="459 327 1449 546"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Pohađanje nastave</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit</td> <td>80</td> <td>80%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svaki izostanak nosi određen broj bodova manje predviđenih po ovoj stavci • Aktivno učestvovanje i zalaganja u nastavi se boduje • Završni ispit <p>Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja na završnom ispitu.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10%	2.	Aktivnost na nastavi	10	10%	3.	Završni ispit	80	80%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Pohađanje nastave	10	10%																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10%																		
3.	Završni ispit	80	80%																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																				
<p>Literatura</p>	<p><i>Obavezna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Maškin, Nikolaj Aleksandrović: Istorija starog Rima, Beograd, 2005.</i> 2. <i>Nečas Hraste Danijel: Historia Augusta (Carska povijest), Zagreb, 1994.</i> 3. <i>Oswalt, Sabine G: Grčka i rimska mitologija, Beograd, 1980.</i> <p><i>Dodatna</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>D. Brujić, Vodič kroz svet antike, Beograd, 2002.</i> 2. <i>Oksfordska istorija Rimskog sveta, Beograd, 1999.</i> 																				
<p>Napomene</p>	<p>U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje jedan mjesec prije završnog ispita. Svu literaturu obezbjeđuje predmetni nastavnik.</p>																				

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Numizmatika				
Šifra/kod	FIL ARH 434	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	ECTS 5 druga studijska grupa ECTS 3
Ciklus studija	II ciklus	Semestar	II	Ak. godina	2023/2024 2024/2025
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Edin Bujak			
	Kontakt podaci	Kabinet: br. 137 e-mail: edin.bujak@ff.unsa.ba Telefon: 033 253-251	Termin konsultacija		
Saradnik	Ime i prezime	Dina Vajzović-Balihodžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: br. 137 e-mail: dina.vajzovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253-251	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 2; seminar 0; vježbe 1 druga studijska grupa – predavanja 2; seminar 0; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet obrađuje osnovne numizmatičke pojmove, pojavu novca, njegovo širenje i hronološki razvoj.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je uvesti studente u teorijsko i praktično znanje o novcu, od prahistorije do srednjeg vijeka, uključujući i prostor Bosne i Hercegovine.				
Ishodi učenja	Ishodi učenja odnose se na osposobljavanje budućih arheologa da mogu determinirati numizmatičke ostatke u arheološkom kontekstu, odnosno raspoznati prikaze na aversu i reversu odrediti kojem periodu, regiji, vladaru itd. isti pripadaju. Navedeno omogućava jasniju hronološku sliku samog lokaliteta na kojem su pronađeni, te nam omogućava raspoznavanje trgovačkih i drugih veza između prostora današnje Bosne i Hercegovine i prostora koji su je okruživali. Savladavanjem ovih saznanja buduću arheolozi će biti osposobljeni da se susreću i na adekvatan način interpretiraju numizmatičke pokretne nalaze.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta: Numizmatika	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa nastavnim planom i programom. Upoznavanje studenata sa literaturom. Definiranje osnovnih pojmova vezanih za numizmatiku
2.	Grčka numizmatika I: Početak kovanja novca, arhaični stil i klasični stil
3.	Grčka numizmatika II: Doba najvećeg uspona u grčkoj numizmatici, grčki novac u doba helenizma i kovanje grčkih pokrajina u doba rimskog carstva
4.	Grčka numizmatika III: grčko-ilirski novac
5.	Rimska numizmatika I: osnovni pojmovi u rimskoj numizmatici, početak kovanja novca: <i>aes rude</i> , <i>aes signatum</i> , <i>aes grave</i> , tipovi prikaza na aversu i reversu, rimski rudnici od Augusta do Dioklecijanove reforme i kasne antike, datiranje rimskog novca. Kovanje novca u vrijeme Rimske Republike, novac Julija Cezara, Marka Antonija i Oktavijana
6.	Rimska numizmatika II: Julijevsko-Klaudijevska dinastija (August, Tiberije, Kaligula, Klaudije, Neron), vrijeme građanskih ratova i dinastija Flavijevaca (Vespazijan, Tit, Dominicijan)
7.	Rimska numizmatika III: kovanje za vrijeme Nerve i dinastije Antonina (Trajan, Hadrijan, Antonije Pio, Marko Aurelije, Lucije Ver, Komod), i dinastije Severa (Septimije Sever, Karakala, Geta, Makrim, Elagabol, Aleksandar Sever)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Rimska numizmatika IV: Kovanje novca u III stoljeću, kriza i oporavak. Vojna anarhija i ekonomski kolaps (235-270 god.). Uspon za vrijeme ilirskih careva (270-284/5 god.)
10.	Rimska numizmatika V: Tetrarhija i uspon Konstatina – Kolaps paganizma i trijumf kršćanstva (od Dioklecijana do Konstatina Velikog)
11.	Novac na tlu Bosne i Hercegovine: novac Daorsa, novac iz doline rijeke Japre, novac nakon uspostavljanja rimske vlasti
12.	Osnove srednjovjekovne numizmatike, osnovni pojmovi, historijski okvir
13.	Srednjovjekovni bosanski novac I: novac kovan za vrijeme banova (od Pavla Šubića do Tvrtka Kotromanića)
14.	Srednjovjekovni bosanski novac II: novac kovan za vrijeme kraljeva (od Tvrtka I Kotromanića do Stjepana II Tomaševića)
15.	Stručna posjeta muzeju
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. Ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se izvodi u formi predavanja i video prezentacije materije koja se obrađuje, kako bi se studentima na adekvatan način prikazala tema.
---	---

<p>Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra</p> <p>(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)</p>	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <table border="1" data-bbox="453 331 1442 555"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Pohađanje nastave</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završni ispit</td> <td>80</td> <td>80%</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svaki izostanak nosi određen broj bodova manje predviđenih po ovoj stavci • Aktivno učestvovanje i zalaganja u nastavi se boduje • Završni ispit <p>Napomena: Osnovno mjerilo konačnog ocjenjivanja odnosi se primarno na temelju pokazanog znanja na završnom ispitu.</p>	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Pohađanje nastave	10	10%	2.	Aktivnost na nastavi	10	10%	3.	Završni ispit	80	80%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Pohađanje nastave	10	10%																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10%																		
3.	Završni ispit	80	80%																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
<p>Skala ocjenjivanja</p>	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>																				
<p>Literatura</p>	<p>Obavezna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Babelon Jean: Antička numizmatika, Beograd, 1970.</i> 2. <i>Mirnik Ivan: Numizmatički priručnik, Zagreb, 2011.</i> 3. <i>Hadžimehmedović Amir: Novac srednjovjekovne Bosne, Sarajevo, 2012.</i> 4. <i>Basler Đuro: Novčići plemena Daorsa, GZM 1971.</i> 5. <i>Marić Zdravko: Novčići trećeg i drugog stoljeća stare ere sa gradine u Ošanićima kod Stoca, GZM 1972-73.</i> 6. <i>Rengjeo Ivan: Novci bosanskih banova i kraljeva, GZM 1943.</i> 7. <i>The Oxford Handbook of Greek and Roman Coinage, Oxford University press 2011.</i> <p>Dodatna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Sear R. David: Roman coins and their values, Volume I - The Republic and the Twelve Caesars 280 BC – AD 96, London, 2000.</i> 2. <i>Sear R. David: Roman coins and their values, Volume II – The accession of Nerva to the overthrow of the Severan Dynasty AD 96 – AD 235, London, 2002.</i> 3. <i>Sear R. David: Roman coins and their values, Volume III – The accession of Maximinus I to the death of Carinus AD 235 – 285, London, 2005.</i> 4. <i>Sear R. David: Roman coins and their values, Volume IV – The Tetrarchies and the rise of the House of onstantnine, the collapse of Paganism and the triumph of Christianity, Diokletian to Constantine I, A 284 – 337, London, 2011.</i> 																				
<p>Napomene</p>	<p>U toku izvođenja nastave, moguće su okolnosti izdavanja vrijednih publikacija, koje se mogu unijeti u dodatnu ili obaveznu literaturu. Ovakve okolnosti se moraju pravovremeno najaviti studentima, a najmanje jedan mjesec prije završnog ispita.</p>																				

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Katedra za historiju umjetnosti				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Umjetnost prethistorije i antike				
Šifra/kod	FIL HUM 114	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	6 ECTS
Ciklus studija	1.	Semestar	I	Ak. godina	2023/2024. 2024/2025.
Preuvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski, hrvatski, srpski, engleski				
Nastavnik	Ime i prezime	prof. dr. Adnan Buduladžić			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: adnan.busuladzic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 158	Termin konsultacija	prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	Andrea Mekić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 131 E-mail: andrea.mekic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 250	Termin konsultacija	prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja: 1	seminar: 1	vježbe: 1		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na predavanjima o umjetnosti antike student se upoznaje s umjetnošću Egipta, Mezopotamije, Perzije, Krete, Mikene, Grčke, Rima i umjetnosti antike Bosne i Hercegovine. Naglasak je stavljen na ključna razdoblja razvoja, a iz grčke umjetnosti na klasičnu epohu, Atenu Periklovog doba, kipare 4. stoljeća i helenističku umjetnost. Iz rimske umjetnosti obraća se pažnja i na etrusku umjetnost, te njen uticaj na rimsku umjetnost. Posebna predavanja biće posvećena umjetnosti epohe Republike, ranog i kasnog Rimskog Carstva, pompejanskom slikarstvu, rimskim portretima, reljefima i kolosalnoj arhitekturi. Likovna djela sagledavaju se u odnosu na kontekst njihova nastanka, što uključuje osnovno poznavanje historije, antičke religije i mitologije, te antičke misli o lijepom. Historijski pregled se nadopunjuje, koliko je to moguće, antičkim pisanim izvorima o umjetnosti, kao i uvidom u interpretaciju antičke umjetnosti kroz historiju do današnjih dana, te osvrtom na antičku umjetnost na tlu Bosne i Hercegovine.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj predmeta je upoznavanje studenta s osnovama prethistorijske i antičke umjetnosti. Razumijevanjem umjetnosti prethistorije student će lakše shvatiti razvoj umjetnosti antike, pružajući mu uvid u razvoj likovnih oblika od				

	najranijih artefakata preko II milenija do nestanka antičke civilizacije (6. st. n. e.), tumačeći osnovne pojmove kao što su „klasična umjetnost”, „klasicizam”, „helenizam” itd. Cilj je razviti kod studenta sposobnost promatranja i analize umjetničkog djela u zadanom društvenom i historijskom kontekstu, osobito kroz poznavanje mitologije, vjerskih običaja te političke i filozofske misli antičkog razdoblja.
Ishodi učenja	Znanje: Student će usvojiti opće i specifično, praktično i teorijsko znanje iz umjetnosti prethistorije i antike. Ovladat će kapacitetom da analizira činjenice unutar područja interesovanja.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Periodizacija i opći pojmovi prethistorijskog doba.
2.	Nastanak čovjeka i njegov razvoj. Prve čovjekove izrađevine (artefakti), prva umjetnička ostvarenja. Porivi umjetničkog stvaralaštva prethistorijskih ljudi.
3.	Periodizacija prethistorijske umjetnosti kamenog doba. Pregled najpoznatijih pećinskih lokaliteta sa slikama. Prethistorijske figurine.
4.	Umjetnost mezolita – mikroliti. Umjetnost mlađeg kamenog doba: pojam neolita, nova privredna zanimanja i njihov odraz na nove oblike umjetničkog stvaralaštva.
5.	Umjetnost metalnog doba - pojava metala i stvaranje novih uvjeta za razvoj umjetnosti.
6.	Umjetnost Egipta. Zemlja, narod i kronologija egipatske historije. Počeci egipatske umjetnosti. Umjetnost Stare države. Umjetnost Srednje države. Umjetnost Nove države.
7.	Umjetnost Mezopotamije. Umjetnost Sumera i Akada. Umjetnost Asirije. Umjetnost Babilonije i pregled umjetnosti zemalja Bliskog istoka.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Umjetnost na području današnje Grčke. Periodizacija grčke historije.
10.	Kikladska kultura. Umjetnost Krete (arhitektura, skulptura, slikarstvo)
11.	Umjetnost Mikene (arhitektura, skulptura, slikarstvo)
12.	Protogeometrijski i geometrijski stil Orijentalizirajući stil. Arhajska umjetnost (reljef, skulptura, počeci nastanka hrama).
13.	Doba klasične umjetnosti (stilovi vazne umjetnosti, hramovi, skulptura). Fidijino umjetničko djelo. Sadržaj Akropole i Olimpija.

14.	Umjetnost Etrurije (počeci etrurske umjetnosti, utjecaj etrurske umjetnosti na Rim)
15.	Umjetnost antičkog Rima (skulptura, slikarstvo, graditeljstvo)
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, vježbe, seminar
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	<p>Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ polusemestralna pismena provjera znanja – kolokvij (45%) ▪ završna pismena ili usmena provjera znanja (45%) ▪ prisustvo i aktivnost na nastavi (10%) <p style="text-align: right;">(ukupno 100%)</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p>Obavezna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gavela, Branko (2002) <i>Istorija umetnosti antičke Grčke</i>. Beograd, Naučna KMD. 2. Powell, Thomas George Eyre (1970) <i>Umetnost praistorije</i>. Beograd, Jugoslavija. 3. Cambi, Nenad (2002) <i>Antika</i>. Zagreb, Ljevak. 4. Boardman, John (1985) <i>Greek Art</i>. London, Thames & Hudson. 5. Ramage, Andrew & Nancy (2005) <i>Roman Art</i>. New Jersey. 6. Kleiner, Fred S. (2010) <i>A History of Roman Art</i>. Boston, Wadsworth Publishing.

	<p>7. Janson, H.W., Janson, A. <i>Povijest umjetnosti</i>, Varaždin, 2005. (ili druga izdanja)</p> <p>8. Zbirka tekstova i vizualnog materijala.</p> <p>Dopunska</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nestorović, Bogdan N. (1974) <i>Arhitektura starog veka</i>. Beograd, Naučna knjiga. 2. Čović, Borivoj (1976) <i>Od Butmira do Ilira</i>. Sarajevo, Veselin Masleša. 3. Grupa autora (1984) <i>Kulturna istorija Bosne i Hercegovine</i> (poglavlje prethistorije). Sarajevo, Veselin Masleša. 4. Torbrügge, Walter (1969) <i>Pradavna Evropa</i>. Rijeka, Otokar Keršovani. 5. Westerndorf, Wolfhart (1970) <i>Drevni Egipat</i>. Rijeka, Otokar Keršovani. 6. Hafner, German (1969) <i>Kreta i Helada</i>. Rijeka, Otokar Keršovani. 7. Hafner, German (1970) <i>Atena i Rim</i>. Rijeka, Otokar Keršovani. 8. Ry van Beest Holle, Carel J. du (1970) <i>Narodi drevnog Istoka</i>. Rijeka, Otokar Keršovani. 9. Webster, Thomas Bertram Landsale (1970) <i>Helenizam</i>. Novi Sad, Bratstvo jedinstvo. 10. Keller, Heinz (1970) <i>Rimsko carstvo</i>. Novi Sad, Bratstvo jedinstvo. 11. Poulsen, Vagn (1976) <i>Etrurska umetnost</i>. Beograd, Jugoslavenska revija. 12. Jiří, Neustupný (1960) <i>Praistorija čovečanstva</i>. Sarajevo, Veselin Masleša.
Napomene	